

79501

Mustafa Yeneroğlu
İstanbul Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Hukuk ve Adalet Politikaları Başkanı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Sayın Bekir Bozdağ tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 14.03.2023

Mustafa YENEROĞLU
İstanbul Milletvekili

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 60/251 sayılı kararı ile kurulan Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyi ve Türkiye'nin 2004 yılında imzalayarak 2006 yılında katıldığı 1966 tarihli Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Sözleşmeye Ek Protokol ile kurulan Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komitesi tarafından son yıllarda Türkiye aleyhine çok sayıda hak ihlali kararı verilmektedir.

Söz konusu kararlarda hak ihlallerinin yoğunluğunun endişe verici olduğu vurgulanarak bu ihlallere son verilmesi gerekliliği belirtilmektedir. Nitekim BM İnsan Hakları Konseyi Keyfi Tutukluluk Çalışma Grubu tarafından verilen bir kararda *"Son üç yıl içinde, Çalışma Grubu, Türkiye'de keyfi gözaltı ile ilgili olarak kendisine açılan dava sayısında önemli bir artış olduğunu kaydetmiştir. Çalışma Grubu tüm bu davaların izlediği örüntüyle ilgili ciddi endişelerini dile getirmekte ve belirli koşullar altında, uluslararası hukukun temel kurallarını ihlal edecek şekilde yaygın ve sistematik hapis veya diğer ciddi özgürlükten yoksun bırakmanın insanlığa karşı suç teşkil edebileceğini hatırlatmaktadır"* şeklinde tespiti yer verilmektedir. Öte yandan Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komitesi'nin bir kararında ise başvuru hakkındaki tutuklama kararının hukuka aykırı ve keyfi olduğu; suçların ve cezaların kanuniliği ilkesinin ihlal edildiği; cezaevinde tutulma koşullarının insan onuruna uygun olmadığı ve adil yargılanma ilkesinin ihlal edildiği tespit edilmiştir.

Diğer taraftan Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyi ve/veya Çalışma Grupları ve Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komitesi tarafından verilen kararların uygulanmadığı, ihlallere son verilmediği, tazmin ve telafilerin yapılmadığı yönündeki şikâyetler tarafımıza ulaşmakta ve kamuoyuna da yansımaktadır. Nitekim ilgili denetim mekanizmalarının vermiş olduğu kararlarda *"tazminat veya diğer telafilerin verilip verilmediği, başvuru sahiplerinin haklarının ihlaline yönelik bir soruşturma yapılıp yapılmadığı ve eğer öyleyse soruşturmanın sonucu, Türkiye'nin kanun ve uygulamalarını uluslararası yükümlülüklerine uygun hale getirmek için mevcut görüş doğrultusunda herhangi bir mevzuat tadili veya uygulama değişikliği yapılıp yapılmadığı"* hususlarında Türkiye'den bilgilendirme talep edilmektedir.

Bu bağlamda;

1. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyi ile Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komitesi tarafından bugüne kadar Türkiye aleyhinde verilen kaç ihlal kararı vardır? Bu kararların kaç tane uygulanmıştır? Uygulanmayan kaç ihlal kararı bulunmaktadır?
2. Kararlarda bahsedilen ihlalleri telafi etmek ve ilgili görüşlere işlerlik kazandırmak için hangi bireysel ve olgusal önlemler ve tedbirler (tazminat verilmesi, sorumlular hakkında soruşturma açılması, mevzuat değişikliği vb.) alınmıştır?
3. İhlallerin giderilmesi doğrultusunda İnsan Hakları Konseyi'ne ve İnsan Hakları Komitesi'ne geri bildirimler yapılmış mıdır?

TBMM Halkla İlişkiler Binası
A Kapısı, 4. Kat, Oda: B 404 Bakanlıklar/Ankara
Phone: +90 (312) 420 56 62 - 63 Fax: +90 (312) 420 22 12